

FIȘA DISCIPLINEI

Anul universitar 2025/2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea din București
1.2. Facultatea	de Istorie
1.3. Departamentul	Relații Internaționale și Istorie Universală
1.4. Domeniul de studii	Istorie
1.5. Ciclul de studii	Masterat
1.6. Programul de studii	Științele antichității, medievistică și arheologie: specializarea B - Studii medievale

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	Sfârșitul Evului mediu și începutul Renașterii						
2.2. Titularul activităților de curs							
2.3. Titularul activităților de seminar	Prof. univ. dr. habil Mianda Cioba						
2.4. Anul de studiu	I	2.5. Semestrul	II	2.6. Tipul de evaluare	Verificare	2.7.Regimul disciplinei	Obligatorie

3. Timpul total estimat

3.1. Număr de ore pe săptămână	2	3.2. Din care Curs	-	3.3. Seminar	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	28	3.5. Din care Curs	-	3.6. Seminar	28
Distribuția fondului de timp					
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					25
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					22
Pregătire seminare/ laborator, teme, referate, portofolii și eseuri					25
Tutorat					
Alte activități					
3.7. Total ore de studiu individual					72
3.8. Total ore pe semestru					100
3.9. Număr de credite					4

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	
4.2. de competențe	

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	

6. Rezultatele învățării

Cunoștințe	Studentul/absolventul descrie într-o manieră coerentă principalele evenimente și fenomene istorice în cadrul fiecărei epoci studiate Studentul/absolventul descrie și stabilește conexiuni între teorii și perspective istoriografice și compară fenomene istorice complexe în antichitate sau Evul mediu
Aptitudini	Studentul/absolventul face conexiuni între fenomene istorice complexe și aplică metodele de cercetare specifice domeniului istoric. Studentul/absolventul analizează și evidențiază trăsături comune ale diverselor teorii și perspective istoriografice.
Responsabilitate și autonomie	Studentul/absolventul gândește autonom și analizează critic fenomene istorice în funcție de epocă și din perspectiva diacronică Studentul/absolventul gândește critic și analizează sistematic fenomene istorice din diferite perspective corespunzătoare disciplinelor studiate.

7. Conținuturi

7.1. Curs	Metode de predare	Observații
Bibliografie:		
7.2 Seminar	Metode de predare	Observații
1. Paradigma medievală ca spațiu al schimbării: i. Schimbare și continuitate: Evul Mediu lung și coexistența dintre tradiție și înnoire. ii. Criza ideologică și epistemologică a lumii medievale: gloria reformulată ca faimă și opoziția dintre individ și statut; degradarea modelului cavaleresc războinic; ofensiva împotriva goticului sau a ordinii fără viață; iii. Evoluția valorilor din sfera publică: morală, politică, bine-comun. Noi centre și noi marginalități Texte pentru lectură și dezbateri : J. Huizinga, <i>Amurgul Evului Mediu</i> W. Ullman, <i>Medieval Foundation of Renaissance Humanism</i> E. Garin, <i>Omul Renașterii</i>	Prelegerea, argumentarea, problematizarea, dezbateri	6 ore
2. Renașterea timpurie (1265/1330-1450) i. Precursorii: Dante și doctrina monarhiei universale. Epoca inovării și articularea acesteia în jurul pilonului filosofiei morale și a lecturii lui Cicero. Petrarca și discipolii săi. Modelele noii culturi: <i>studia humanitatis</i> - opoziția la scolastică. ii. A doua generație: Leonardo Bruni. Valorile civile și modelul ciceronian. Scrierea istoriei în Renașterea timpurie. Revoluția filologică a cunoașterii: Lorenzo Valla.		6 ore

Texte pentru lectură și dezbateri : Dante Alighieri, <i>De Monarchia</i> Fr. Petrarca, <i>Despre ignoranță: a mea și a altora</i>		
3. Renasterea florentină i. Renașterea neoplatonică (1450-1500). Academia platoniciană: Marsilio Ficino, Landino, Andrea Poliziano, Pico della Mirandola. Platon și creștinismul filosofic: <i>prisca theologia</i>. ii. Sensul și apologia cunoașterii: de la dubla cale medievală spre adevăr la omul unificat. Dialectică, etică și înnoirea bazelor educației. iii. Școala umanistă romană și patronajul papal al artelor și literelor. Iradiere europene. Texte pentru lectură și dezbateri : Marsilio Ficino, <i>Despre iubire</i> Pico della Mirandola, <i>Dialogul despre demnitatea omului</i> Pietro Bembo, <i>Asolanii</i>		6 ore
4. Marea Renaștere (1490-1530) i. Apogeul Renașterii la Roma. <i>Translatio studii et imperii</i>: literatura și imperiul. Doctrina principatului universal de la Dante la Machiavelli și Botero. ii. Erasmus din Rotterdam, reforma catolică și valorile creștine ale Renașterii (umanismul creștin). iii. Ascensiunea limbilor vulgare: <i>nature</i> și <i>nurture</i> (natură și educație) iv. Aristocratizarea artelor: poezia ca motor al desăvârșirii spirituale - de la Dante la Ariosto. Viata ca artă și arta ca viață. Texte pentru lectură și dezbateri : Erasm din Rotterdam, <i>Elogiul nebuniei</i> Thomas Morus, <i>Utopia</i> Michel de Montaigne, <i>Eseuri I-II</i> Niccolò Machiavelli, <i>Principele</i>		6 ore
Bibliografie: Bibliografie I. Bibliografie primară 1. Leon Battista Alberti, <i>Despre familie</i>, Humanitas, 2014. 2. Dante Alighieri, <i>De Monarchia</i> (<i>The De Monarchia of Dante Alighieri</i> (Aurelia Henry trad and ed.) Boston and New York, Riverside Press, 1904) 3. Dante Alighieri, <i>Vita Nuova</i>, Humanitas, 2013 4. Pietro Bembo, <i>Asolanii</i>, Humanitas, 2014 5. Giovanni Botero, <i>Despre rațiunea de stat</i>, Humanitas, 2013 6. Geoffrey Chaucer, <i>Povestirile din Canterbury</i>, EPLU, 1964 7. Erasm din Rotterdam, <i>Elogiul nebuniei</i>, Antet, 2003 8. Étienne de La Boétie, <i>Despre servitutea voluntară</i> (Discourse on Voluntary Servitude (1548) by Étienne de La Boétie, translated by Harry Kurz, 1942. From http://www.constitution.org/la_boetie/serv_vol.htm , public domain 9. Niccolò Machiavelli, <i>Principele</i> (S. Elian, Monica Fekete Gian Mario Anselmi eds., Nina Façon și M. Fekete		

trad.), București, Humanitas, 2019.

10. Pico della Mirandola, *Dialogul despre demnitatea omului*, Edit. Științifică, 1991

11. Marsilio Ficino, *Despre iubire (Comentarii la **Banchetul** lui Platon)*, Editura de Vest, 1992

12. Michel de Montaigne, *Eseuri I-II* (Vlad Russo trad.), Humanitas, 2022

13. Thomas Morus, *Utopia*, Gramar, 2014

14. Fr. Petrarca, *Despre ignoranță: a mea și a altora*, Polirom, 2017

15. Baltasar Gracián, *Cărțile omului desăvârșit -Politicianul*, Humanitas, 1994

16. Fernán Pérez de Oliva, *Dialog despre demnitatea omului*, Humanitas, 2023

II. Bibliografia secundară

1. Burkhardt, Jakob, *Cultura Renasterii in Italia*, BPT, 1969

2. Culianu, Ioan Petru, *Marsilio Ficino (1433-1499) și problemele platonismului în Renaștere*, Polirom, 2015.

3. Garin, Eugenio *Omul Renașterii*, Univers, 2002

-*- *Umanismul italian*, Univers, 1982

4. Greenbatt, Stephen, 'Clinamen'. *Inceputul Renașterii*, Humanitas, 2014

-*- , *Renaissance Self-Fashioning. From Morus to Shakespeare*, 2003

5. Gurjewitsch, Aaron, *Individul în Evul Mediu european (The Origins of European individualism)*, Polirom, 2008

6. Hankins, James, ed., *The Cambridge Companion to Renaissance Philosophy*, Cambridge Univ. Press, 2007

7. Huizinga, Johan, *Amurgul Evului Mediu*, Humanitas, 2002

8. Perreiah, Alan R., *Renaissance Truths: Humanism, Scholasticism and the Search for the Perfect Language*, Farnham, Ashgate, 2014.

9. Ullman, Walter, *Medieval Foundation of Renaissance Humanism*, London, Paul Elek, 1977.

8. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Conținutul disciplinei este elaborat și actualizat pe baza discuțiilor purtate cu reprezentanții partenerilor și angajatorilor tradiționali și potențiali pentru absolvenții programului. Sunt evaluate permanent conținuturile disciplinei și asigurarea competențelor necesare inserției pe o piață a muncii dinamică și complexă.

9. Evaluare

Tip de activitate	9.1. Criterii de evaluare	9.2. Metode de evaluare	9.3. Pondere din nota finală
9.4. Curs			
9.5. Seminar	1. Eseu / microproiect de cercetare de 5-7 pag., cu o temă dintre cele sugerate de profesor în lista atașată prezentării cursului, sau cu o problemă afină, din domeniul istoriei ideilor (sec. XIV-XVII). Tematica și abordarea metodologică trebuie să fie rezultatul dialogului cu profesorul care acceptă tema și oferă repere bibliografice (se recomandă comunicarea prin e-mail, sau la consultații) Eseul presupune cu necesitate: 1. studierea unui text/ a unui set de texte din bibliografia primară; si 2. consultarea unei bibliografii minime de referință (5-7 titluri). 2. Prezentarea rezultatelor cercetării și susținerea argumentată a concluziilor acesteia în dialog deschis cu profesorul	1. Evaluarea eseului Orală (prelegere, argumentare,	66%

	si grupul de studiu. NB. Redactarea si predarea eseului sunt condiții esențiale pentru finalizarea activității. In eventualitatea în care, din motive întemeiate, nu este posibilă susținerea orală a lucrării de seminar, această activitate va fi înlocuită cu rezolvarea și predarea unui chestionar pornind de la lectura uneia dintre următoarele lucrări, la alegere: 1. Delumeau, Jean, Civilizația Renașterii, vol. I-II, Minerva, 1995 (vol I, cap. IV, Renasterea ca reformare a bisericii) 2. Kristeller, P.O., Renaissance Thought, I si II, 1955 si 1965 (vol I, cap. 6-The Philosophy of Man) 3. Garin, Eugenio, Omul Renasterii, Polirom, 2000 (cap. V Filosoful și magul)	dezbateri)	34%
Standard minimum de performanță			
Cunoașterea corpusului stabilit împreună cu profesorul pentru realizarea microproiectului, realizarea fișelor de lectură pornind de la un demers de cercetare stabilit împreună cu profesorul si prezentarea acestora in starea de pre-redactare, fără obligația de a susține tema în seminar.			

Data Completării
30.09.2025

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

Data avizării în departament
1.10.2025

Semnătura Directorului de Departament